

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
עשרים וחמשה

היכל
שלישי

מאמר
לא יקום עד אחד באיש

(זהר פי' שופטים)

תקס"ד

•

מכ"ק אדמו"ר הזקן
הרב רבי שניאור זלמן מליאדי

(בעל התניא והשו"ע)

יצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

יוצא לאור בפעם הראשונה מכתב יד



על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ותשע לבריאה

BEPARASHAS SHOFTIM...LO YOKUM EID ECHOD

Copyright © 2019

by

Kehot Publication Society

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com

Orders Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148

www.kehot.com

All rights reserved.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

Printed in the United States of America

ב"ה.

פתח דבר

לקראת ש"פ דברים הבעל"ט, הננו מוציאים לאור מאמר ד"ה „לא יקום עד אחד באיש“ (זהר פ' שופטים) משנת תקס"ד מאת כ"ק אדמו"ר הזקן.

המאמר נדפס כאן בפעם הראשונה, מכתבי־יד מעתיק מספר 67*.

לתועלת הלומדים והמעיינים הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וציונים, ובראש הקונטרס – פאקסימיליא.

*

הקונטרס נערך על ידי הרה"ת ר' גבריאל שי' שפירא.

מערכת „אוצר החפידים“

ה' מנחם־אב, ה'תשע"ט
ברוקלין, נ.י.

(* תכריך כת"י זה, נתקבל לאחרונה לספריית אגודת חסידי חב"ד ע"י הרה"ח ר' אריה קאלטמאנן, לע"נ אביו ר' יוסף בנימין בן ר' מנשה הי"ד.



בפ"י שופטים (דרע"ה ע"א) לא² יקום עד אחד כו', מי³ מעיד על האדם, קירות ביתו אינן קירות לבו כו', אנשי ביתו רמ"ח אברין דילי, דהכי אוקמוהו רשע⁴ עונותיו חקוקים על עצמותיו, צדיק זכיותיו חקוקים על עצמותיו כו', כל⁵ עצמותי תאמרנה כו', וגרמין בנויין על מוחא דאיהו מיא כמ"ש המקרה⁶ במים עליותיו בגין דגרמי' חוורא כו' ע"ש עד סוף המאמר.

לח) ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ואוקמוהו רבנן מלמד שהתפלל חזקיהו מקירות לבו. אנשי ביתו אינן רמ"ח אברים דיליה דהכי אוקמוהו מארי מתניתין רשע עונותיו חקוקים על עצמותיו והכי צדיק זכיותיו חקוקים לו על עצמותיו ובג"כ אמר דוד (תהלים לה) כל עצמותי תאמרנה. ובגינה אתמר ומי מעידיו על האדם קורות ביתו גרמין בנויין על מוחא דאיהו מיא ועלייהו קא רמיז (שם קד) המקרה במים עליותיו, המקרה לשון קירות, ואמאי בגרמין יתיר מבשרא וגידין ומשכא, בגין דגרמין אינן חורין וכתיבא אוקמא לא אשתמודעא אלא מגו חוורו. כגוונא דאורייתא דאיהי חוורו מלגאו אוכם מלבר אוכם וחוררא חשך ואור ואת חשך תכלת ואתמר ביה (שם קלט) גם חשך לא יחשיך.

(2) לא יקום עד אחד: פ' שופטים יט, טו.

(3) מי מעיד על האדם, קירות ביתו: ראה תענית יא, א. חגיגה טז, א.

(4) רשע עונותיו חקוקים על עצמותיו: ראה תקו"ז ת"ג (קמ, א). זח"ג (רע"ז) טז, ב. מס' כלה רבתי רפ"ג. וראה תענית ל, ב לגירסת רוב הראשונים – ראה דקדוקי סופרים, ילקוט שמעוני יחזקאל רמז שעב: ותה' עונותם על עצמותם, כל האוכל ושותה בתשעה באב, עונותם חקוקים על עצמותיו, שנאמר ותה' עונותם וגו'.

(5) כל עצמותי תאמרנה: תהלים לה, י.

(6) המקרה במים עליותיו: שם קד, ג.

(1) בפ' שופטים (דרע"ה ע"א): מאמר זה נדפס מכת"י מעתיק מס' 67 נו, ב. והוא הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי ממאמר אדה"ז מש"פ שופטים תקס"ד.

דרוש זה נזכר בבוך גוכתי"ק הצ"צ 1153 טז, א. (נדפס באוה"ת סידור ע' שלח): אבל חכמה רא' ברכה שלמעלה מהודאה כנז' בדרוש על רע"מ שופטים (תקס"ד) בענין גרמין בנויין על מוחא כו'.

ראה גם אוה"ת שופטים (כרך ב) ע' תתנג, וביאוה"ז להצ"צ ע' תתרלד.

שני מאמרים נוספים מאדה"ז על זהר זה: א) משנת תקס"ה – נדפס במאמרי אדה"ז תקס"ה ח"ב ע' תתיב (שתי נוסחאות: הנחת אדהאמ"צ והנחת הר"מ בן אדה"ז). ב) משנת תקס"ו – הנחת אדהאמ"צ נדפסה בביאוה"ז ע' רנג, ג. הנחת מהרי"ל (אחיו של כ"ק אדה"ז) – במאמרי אדה"ז תקס"ו ח"ב ע' תרסד.

כאן מובא לשון זההר בקיצור (ושינויים קלים), ולהקל על המעיין מועתק בזה לשון זההר בשלימותו:

לא יקום עד אחד באיש לכל עון וגו'. על פי שני עדים או על פי שלשה עדים יקום דבר. פקודא דא להעיד עדות בב"ד דלא יפסיד חבריה ממונא בגיניה אי אית ליה עדות בהדיה ולית סהדותא פחות מהדין הה"ד על פי שנים עדים וגו' יקום דבר לא יקום על פי עד אחד ובג"ד אוקמוהו מארי מתנ"י מי מעיד על האדם קירות ביתו ולא עוד אלא אנשי ביתו מעידין עליו. מאי קירות ביתו אינן קירות לבו (ישעיה

הנה כתיב אנכי אנכי הוא מנחמכם כו' ותשכח ה' עושיך כו' ואנכי ה' אלקיך רוגע הים ויהמו גליו כו' ואשים דברי בפיך כו', וי"ל סמיכות אלה הפסוקים כו' זל"ז.

הנה ידוע ההפרש⁸ בין ברכה להודאה, שבחי' ההודאה היא מרחוק והברכה היא מקרוב. וביאור הדברים, היינו ההפרש⁹ שבין חכמה לבונה, כי ידוע דבינה¹⁰ עד הוד אתפשטת ולא יותר, דהיינו כמו שאנו רואים כאשר יתבונן בשכל והשגה איזה דבר מה הגדול וחשוב בעיניו, הנה לא יהי' עדיין בתכלית הביטול לגבי אותו הדבר, אלא יחשב עדיין ליש ודבר בפ"ע מופרד מאותו הדבר, רק שמפני ההשגה שלו באותו הדבר, ונגדל ונתרומם בלבו, יודה אליו בבחי' הודאה מרחוק בלבד, כמו מודים¹¹ אנחנו לך, שהגם שתגדל בעיניו גדולת ה' מאד, יאמר אנחנו, עדיין בבחי' יש ודבר מה רק שאנו מודים אליו כו', וסיבת זה הוא מפני שההשגה בשכל מרחוק היא ולא מקרוב, והוא כמו השמיעה¹² שהוא מרחוק כידוע.

אבל החכ' מתפשטת למטה גם מבחי' ההודאה, דהיינו שמחמת החכ' יהי' בבחי' ביטול גדול מכל עצמותו, ולא יחשב כלל ליש דבר בפ"ע כו'. וענין החכ'¹³ הוא בבחי' הראי' בשכל ולא ההשגה בלבד, שהראי' מקרוב היא כו'. וענין הראי' בשכל היינו כאשר ההתבוננות בגדולת ה' לא תהי' רם ומתנשא בבחי' העלם, אלא תהי' אצלו בבחי' גלוי ההעלם, והיינו ענין הברכה¹⁴, שהיא הברכה וההמשכה מן ההעלם לגילוי, כידוע¹⁵ בפ"י יהא שמי' רבא מברך כו', פ"י שיתברך להיות בבחי' גלוי גם בצמצומי העולמות שהן לעלם ולעלמי עלמא כו', והוא כאשר בחי' מלכות דאצי' שמתעלמת בבי"ע עד מל' דעשי', נתוסף בה גלוי אור מן ההעלם

אדה"ז תקס"ג ח"א ע' רפז. תקס"ד ע' רו. מאמרי אדהאמ"צ בראשית ע' תקד. ס"ע תקמג ואילך. הנחות תקע"ז ע' רלח. ועוד.
 (13) החכ' הוא בבחי' הראי': ראה פרדס שכ"ג (שער ערכי הכינייים) מע' ראי'. סידור עם דא"ח ערב שבת. קסה, א. יהל אור תהלים ע' תקנט. ובהמ"מ בס' מאמרי אדהאמ"צ הנחות תקע"ז ע' כז.
 (14) הברכה . . וההמשכה מן ההעלם לגילוי: ראה גם זח"ג ער, סע"ב. תו"א מקץ לו, ג. לקו"ת ואתחנן ב, א. ביאורו"ז עקב רנ, ג. תו"ח בשלח קס, ג. סה"מ תרא"ם ע' רלח. וש"נ.
 (15) כידוע בפ"י יהא שמי' רבא מברך: נוסח הקדיש. ראה לקו"ת פ' ראה יח, ד.

(7) אנכי אנכי הוא מנחמכם . . ואשים דברי בפיך: ישע"י נא, יב. יג. טו. טז.
 (8) ההפרש בין ברכה להודאה: ראה סידור עם דא"ח שג, ג ואילך. אתהלך לאוניא ע' קלו ואילך.
 (9) ההפרש שבין חכ' לבונה: ראה ג"כ תו"א וירא ו, ד. מקץ מ, א. משפטים עה, א. מאמרי אדה"ז תקס"ג ח"א ע' רפז. ובכ"מ.
 (10) דבינה עד הוד אתפשטת: ראה זח"ג רנג ב. וראה גם ע"ח שער הנסירה פ"ח. טעמי המצות להאריז"ל ס"פ שמיני.
 (11) מודים אנחנו לך: דברי הימים א כט, יג. נוסח ברכת מודים בתפלת שמונה עשרה.
 (12) השמיעה שהוא מרחוק: ראה מאמרי

מעצמות אא"ס שבמאציל כו', אז נק' ברכה. והוא ע"י בחי' חכ"ו דוקא, כ"ח מ"ה שבנפש, כשתראה בעין השכל כו' וכמ"ש¹⁷ במ"א וד"ל.

וא"כ מובן שהתפעלות מענינים הגבוהים בסדר ההשתלשלות, כמו בעולם הנאצלים והנבראים הגבוהים כנשמות ומלאכים, פי' שמופלאים ונעלמים מעין השכל, אינם אלא בבחי' שמיעה מרחוק, דהיינו בשכל ההשגה ולא בראיית השכל, והוא התפעלות של הודאה בלבד, אבל התפעלות מעניני' הנראה לעין, כמו צבא השמים וארץ הגשמיו' שאנו רואים בראיית העין, ויכולים לראות ג"כ בעין השכל כו' איך שנתהוו מאין ליש, הוא התפעלות בחי' הראי' שבשכל, והוא ענין הברכה שלמעלה מן ההודאה כו', דהיינו כנ"ל שהוא בחי' גלוי ההעלם כו' וכמ"ש¹⁸ במ"א וד"ל.

וזהו אנכי אנכי הוא מנחמכם, פי' כי הוכיח אותם במה שעצמות אוא"ס ב"ה אצלם בבחי' הודאה בלבד, מרחוק, בבחי' השגת השכל בלבד כו'. ולכך ותשכח ה' עושך כו', שהשכחה תסתעף מזה כו', אבל כשמוח החכ' בבחי' ראי' שבשכל ה' מאיר בהם, לא ה' שכחה כלל אצלם, כי הראי' מקרוב, היינו בענינים הנמוכים הנראה לעין כצבא השמים וכדומה לזה. הנה לכך אמר אנכי¹⁹ דוקא מי שאנכי בבחי' העלם, כשיבא לידי גלוי הוא מנחמכם כשיהי' אצלכם בבחי' ראיית השכל.

והיינו שמיסים אנכי רוגע הי"ם ויהמו גליו כו', הוא בחי' החיות אלקי הנראה לעין בכל צבא הנבראים שהן בבחי' רו"ש, כמו הנשימה²⁰ שבאדם, שאם לא היתה בבחי' רו"ש, לא ה' האדם חי ברוח ההבל שבתוך גופו, וזה אינו אלא בבחי' דבור בלבד שיש בו רו"ש, כנראה בחוש שהבל הדבור הוא יוצא ונכנס תמיד בדבור דבר, משא"כ קול פשוט יוכל להיות ביציאה בלבד ולא בכניסה או בכניסה בלתי יציאה כו', אבל הדבור א"א לו בלתי כניסה ויציאה יחד, להיות כי האותיות באו מפורדות בהבל הדבור ומחליפים תמיד בה' מוצאות ממוצא למוצא

קסז, ב: אנכי מאן דאנא. זח"ג יא, א: כמאן דאמר אנא מאן דאנא ולא אתיידע מאן הוא.

20 הנשימה שבאדם. . בבחי' רו"ש: ראה ג"כ לקו"ת חוקת סה, א. מאמרי אדהאמ"צ דרושי חתונה ח"ב ע' תקפט: וכמ"ש במדרש [ב"ר פי"ד, ט]: למה נק' שמה נשמה ל' נשימה לפי שעל כל נשימה ונשימה רוצה הנשמה ליפרד מהגוף וכמ"ש והחיות רו"ש [יחזקאל א, יד]. סה"מ תשי"ד ע' 254.

16 חכ"ו. . כ"ח מ"ה: ראה זח"ג כח, א. לד, א.
17 וכמ"ש במ"א: ראה ג"כ תו"ח ויחי רמ, א. אוה"ת שה"ש ח"א ס"ע עדר.
18 וכמ"ש במ"א: וראה גם סה"מ תרל"ח ע' קכ ואילך. ובהנסמן שם.
19 אנכי. . מי שאנכי: כן הובא בכ"מ בדא"ח (ראה תניא מהדו"ק ספמ"ט ע' תו. תו"א וארא נו, ד. בשלח סד, ב. שערי אורה טו, ב. וש"נ). וראה לקו"ת להאריז"ל תולדות כו, יט. וראה גם זח"א

כו', משא"כ בקול פשוט כו'. ועיקר הטעם הוא לפי שהדבור יותר שפל במדרגה מכל כחות הנפש, שמייוחדים כולם בעצמות הנפש, כמו בשכל והמדות, וגם המחשבה עדיין מתאחדת עם השכל והמדות, אבל הדבור מופרד לגמרי בהבל הפה לחוץ. ולהיות כי צריך השכל או המדה העצמיו' לבא ולהתלבש במדות הדבור שהוא נפרד ביותר, א"א להיות כ"א ע"י צמצום והתפשטות כלול יחד, והוא בחי' רצוא ושוב כו', וכידוע דג"כ בהשתלשלות הנאצלים מעצמות המאציל מטעם זה א"א אלא ע"י בחי' מטיב²¹ ולא מטי דוקא כו' וד"ל. משא"כ מן השכל למדות או מן המדות למחשבה, להיותם קרובים יותר בבחי' העצמו', א"צ שיומשכו זל"ז ע"י צמצום והתפשטות דרו"ש, אלא נמשך מן השכל למדה בבחי' התפשטות בלבד כו' וד"ל.

וזהו ואנכי רוגע הי"ם דוקא, סופא²² דכל דרגיו, בחי' מל' דאצי' במל' דבריאה ומל' דבריאה ביצי' עד מל' דעשי' בבחי' רו"ש דוקא, והוא ענין הומי"ת הגלי"ם כו' וד"ל.

וזהו שסמוך לו ואשים דברי בפוך כו' לנטוע שמים כו', פי', ע"י הדבור²³ בד"ת דוקא, למשוך בחי' דבור העליון בבחי' רו"ש, הוא בבחי' מטי ולא מטי באבי"ע, וזהו לנטוע שמים כו', להיות המשכות האורות בכלים מתיישבים בהם כו', וזה דוקא ע"י הדבור, לפי שיש בו בחי' רו"ש כנ"ל, והרהור²⁴ לא עביד מידי מטעם הנ"ל. והטעם שע"י התורה דוקא, הוא לפי שבחי' גילוי ההעלם הוא ע"י החכ' דוקא כנ"ל בבחי' ראי' מקרוב כו', וידוע דאורייתא²⁵ מח"ע נפקת, והוא ענין הברכה שמברכים בתורה כו'. ולכך גדולי²⁶ הצדיקים לא התפללו, כי תורתם אומנתם שהי' להמשיך מן ההעלם כו' וד"ל.

ועתה יתבאר ע"ד כל הנ"ל כללות ענין המאמר הזה. דהנה ידוע דעצמו²⁷ הוא מן האב, ובשר גידים ועור הוא מן האם, כי הלובן דאב ממנה העצמות, וידוע דמן האב עיקר המוחין, כי הלובן יומשך ממנה התהוות מוחין, כדמיון מוחין

(21) מטי ולא מטי: ראה ע"ח ש"ז.

(22) סופא דכל דרגיו: ראה זח"ב נו, א. רכו, סע"א.

(23) הדבור בד"ת: ראה ירושלמי תענית פ"ד סוף ה"ב. מגילה פ"ג סוף ה"ו. ובארוכה באוה"ת ויצא ריג, ב ואילך. דברים ע' לו ואילך.

(24) והרהור לא עביד מידי: ראה זח"ג קה, א. מאמרי אדהאמ"צ קונטרסים ע' תקמז וע' תקעג.

(25) דאורייתא מח"ע נפקת: זח"ב סב, א. פה,

א. קכא, א. זח"ג פא, א. קפב, א. רסא, א.

(26) גדולי הצדיקים לא התפללו, כי תורתם אומנתם: שבת יא, א. טושו"ע (ואדה"ז) או"ח סו"ס קו. הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד ה"ד-ה. וראה ירושלמי ברכות ושבת פ"א סה"ב.

(27) דעצמו' הוא מן האב, ובשר גידים ועור הוא מן האם: ראה נדה לא א (שם בשינוי). וראה הנסמן ע"ז בארוכה במאמרי אדהאמ"צ במדבר ח"ג ע' א"רעח. דרושי חתונה ח"ב ע' תרפ. וראה סה"מ תרנ"ט ע' קיט.

דאב שמשם יצא הלבון ומתפשט הלבון ומצייר עצמות, והוא מגשמיות המוחין שבטפת הלבון, והן המוחין הגשמיים שבעצמו ששרשם ממוחין שבראש. וזה שאמר גרמין בנויין על מוחא כו' כמ"ש²⁸ בע"ח. והטעם שנק"ש²⁹ בשם עצמות, כי הן מבחי' עצמיו, כי המוחין דחכ' נק' עצמיו הנפש, משא"כ בינה ומדות ומחדו"מ הן רק בחי' הכחות המתפשטות ומסתעפות מן הנפש, כידוע דבשרא גידין ועור הן בחי' מוחין דאימא, שכוללת המדות והמחדו"מ שבנו עורות ששורשן מבינה, והוא מן האודם שבאשה כו', אבל העצמות הן מלובן, שהן מבחי' מוחין דאבא דוקא. אך מה שאין אבר אלא מבשר גידין ועצמות, הוא מפני שצ"ל ממוחין דאבא ואימא כו'. והנה מטעם שהעצמו' הן מבחי' עצמיו הנפש, המה עיקר מעמד ומצב הגוף, שגם אם יתעכל הבשר ע"י רמה ותולעה, ישארו העצמות קיימים לעולם כו', ולהיות כי העצמו' הן מבחי' כלים לחכ' ומוחין דאבא כו'.

וביאור הדברים בעבודת ה', היינו בחי' הראי' שבשכל הנ"ל, הוא בחי' מוחין דאבא כנ"ל שהוא בבחי' עצמיו הנפש דוקא, משא"כ השמיעה מרחוק ושכל והשגה אינן מעצמיו הנפש כלל, לכך ישתנה, לפעמים יחשוב וישיג כך ולפעמים כך, לפי שאין זה כלל בבחי' עצמיו כו', משא"כ בבחי' ראי' מקרוב, נתפסה אלקות בנפשו בבחי' עצמיו, ואינו ערוך כלל בין עצמיו הנפש לבחי' כחות המסתעפים ממנו במחשבת שכל והשגה, שיוכלו להיות בכמה אופנים שונים כו', וה"ז כמשל הכותב ע"ג קלף לבן, שהכתיבה נשתנה לכמה אופנים, ואין זה נוגע כלל לעצמות הקלף שהוא לבן כו', וכן עד"ז ערך הבשר וגידין הנקרמי' ע"ג העצמו' שמן הלבון דאב כו' וד"ל.

ובזה יובן כללות המאמר אנשי ביתו רמ"ח אברין, דבשר וגידין כו' שמן האודם דאמו כו' חקוקי' על עצמיותיו, דעצמות' שהן בבחי' עצמיו הנפש כנ"ל גם ברשע יתקיימו לעולם ויחיו בתחיית המתים, והיינו לפי שבחי' עצמיו כללות בני' דבוקים בה' אחד כו', רק שבבחי' כחות נפשו המלובשים את עצמיו, כמו עור ובשר, מחשבה ומדות, בהשגת שכל כו', נפרדו מאחדות ה', וה"ז נמשלים לחקיקה ע"ג הקלף הלבן כנ"ל.

וזהו חקוקים על עצמותיו וגם בצדיק חקוקים על עצמותיו אף שהחקיקה משונה, שזה חקוק לטוב ברמ"ח מ"ע וזהו חקוק לר"ע בשס"ה ל"ת, אמנם אין החקיקה שייכות לגופו, עצמו של דבר, כי גם הנה למעלה באצ"י ידוע דבחי'

28) כמ"ש בע"ח: ראה ע"ח שער המוחין (ש"כ) פ"ה. שער פנימיות וחיצוניות (ש"מ) וד"ל. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"ב ע' תתיב וד"ל. מאמרי אדהאמ"צ במדבר ח"א ע' קעג. וש"נ.

29) שנק' בשם עצמות . . מבחי' עצמיו :

אבא, דאורייתא מח"ע נפקת, ובחי' הארה מעצמות אא"ס, כי התלבשות³⁰ אא"ס אינו אלא בחכ', ונק' עץ החיים, גם בהמשכת המוחין לז"א בחלקו בבחי' עצמוי' דז"א, שהוא מן הלובן דאבא כו', אך לאחר שז"א מלובש בבחי' חו"ג, כידוע שבתורה יש ג"כ חו"ג כשר פסול טמא טהור כו', היינו בבחי' עה"ד טו"ר, שמצד הלבושים דמוחין דאבא, עור ובשר וגידיו כו', שהן שס"ה ל"ת, עד שיצא מהן לבושי' רעי"ם, הנק' חשך גמור, בבי"ע, וכידוע דהתורה נק' ז"א בהיות בבחי' לבושי' דעץ הדעת כו', אבל מצד שרשה במוחין דאבא נק' עץ החיים, והוא ענין החורו שמזכיר בסמוך שעליו נחקקו חו"ג דסס"ה ל"ת ורמ"ח מ"ע כו' וד"ל.

וְזָהָן³¹ שסיים כגוונא דאורייתא דאיהו חוורא מלגיו ואוכם מלבר, אוכם וחיוור חושך ואור כו', ואית חושך תכלית שהן הגבורות הקשות שנאחזים בעור כו', ואתמר בי' גם³² חשך לא יחשיך כו'. והוא מה שאנו מוצאים גם בצדיקים עכשיו שאין רמה ותולעה שולטת בבשרו כו', ולע"ל³³ יבוער הרע הנאחז מצד גבורות דאימא כו'. והעצמות שמצד אבא יחיו בתחי', רק שיהי' זכיו' וחובוי חקוקים על גרמוהי כו' וד"ל.

והנה מבואר בפרד"ס³⁴ בשם הגאונים דיש ד' מדרגות רשימו חקיקא חציבא עשי', והן בחי' חו"ב ת"ת מל', שהרשימו באבא והחקיקא באימא והחצבו במדות והעשי' במל' כו'. וגם כאן אימר לשון חקיקא ע"ש ההתלבשות דעור ובשר שנקרמו על העצמות ונחקקו, שהמה מבחי' מוחין דאימא מן האודם כנ"ל. ואינו דומה זה לבחי' החקיקה שחקק³⁵ על הלוחות, ד' הדברות מחכמה נפקת בבחי' חקיקה דחכ' כו', דשם הוא בחי' רושם, דחרות על הלוחות נאמר, דרשימו באבא כו'. ועוד דבבינה עצמה יש ב' מדריגות, פנימי' שלה בכלתי כתב דיו אלא בחקיקה, וחיצוניות בכתב דיו עד שנקרא ספר כו'. וגם כאן הכוונה לבחי' פנימי' שלה, שחוקקי' על העצמות כו', גם כשיתעכל הבשר כו' וד"ל.



ראה פרדס שער האותיות פכ"ז. שער אבי"ע פ"ט. לקו"ת ויקרא (הוספות) נד, א. מאמרי אדה"ז ענינים (ח"ב) ע' תקנז. וראה ג"כ המשך תרס"ו ע' תערב. סה"מ עט"ר ע' נא. המשך תער"ב ע' שט.

35) שחקק . . דחרות על הלוחות: תשא לב, טז. וראה לקו"ת בחוקותי מה, ד ואילך. חקת נו, א.

30) התלבשות אא"ס אינו אלא בחכ': ראה תניא פל"ה בהג"ה. מאמרי אדהאמ"צ בראשית ע' כא. ושי"ב.

31) וזהו שסיים: שם בזהר (שופטים ערה, ע"א).

32) גם חשך לא יחשיך: תהלים קלט, יב.

33) ולע"ל יבוער הרע: ע"פ הכתוב זכרי' יג, ב: ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ.

34) בפרד"ס בשם הגאונים דיש ד' מדרגות:

לזכות

הילד **יוסף בנימין** שי

לרגלי יום הולדתו השלישי לאויושייט

יום ה' פ' דברים, ז' מנחם אב ה'תשע"ט

וחגיגת האפשערניש שלו בעז"ה

ביום ב' פ' ואתחנן י"א מנחם אב

ויה"ר שיגדל להיות חסיד, ירא שמים ולמדן

לנחת רוח לכ"ק אדמו"ר זי"ע

נדפס ע"י ולזכות הוריו

הרה"ת ר' **דניאל יעקב**

וזוגתו מרת **חי' מושקא**

שיחיו

גניביש

וזקניו

הרה"ת ר' **יקותיאל יהודה** וזוגתו מרת **חנה** שיחיו **גניביש**

הרה"ת ר' **ארי'** וזוגתו מרת **אסתר נחמה דינה** שיחיו **קאלטמאנן**

הרה"ת ר' **יצחק** וזוגתו מרת **לאה** שיחיו **גניביש**

הרב ר' **פנחס אהרן** וזוגתו מרת **גיטל לאה** שיחיו **וועבערמאן**

מרת **שלומית חנה תחי' קאלטמאנן**

הרב ר' **יעקב** וזוגתו מרת **אלישבע** שיחיו **טאראן**



ולעילוי נשמת

ר' **יוסף בנימין** ע"ה בן ר' **מנשה הי"ד**